

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **91-756** Дисциплина: **Методика на дактилоскопна експертиза**

Ниво : **7. Магистър** ECTS кредити: **7,5**

Обучаващо Катедра „Обществен ред и сигурност“
звено:

Анотация на учебната дисциплина

Всеки оглед на местопроизшествие е свързан с процеси на търсене, откриване и изземване на различни по вид веществени доказателства и следи, в това число и на дактилоскопни. Дактилоскопните следи се образуват при контакта на човешките пръсти и длани с определени повърхности и предмети, вследствие отделянето на потомасно вещество от кожата, от допълнителни зацапвания или при натиск. В тази насока са разработени криминалистически технически средства за откриване, изземване и изследване на следи от ръце. Тези процеси могат да протичат както на самото местопроизшествие така и в лабораторни условия. В качеството на сравнителни образци се ползват пръстови и дланови отпечатьци, които се изземват от проверяваните лица, съобразно НПК и други нормативни актове. За целите на криминалистичната дейност свързана с дактилоскопията се ползват и съвременни автоматизирани идентификационни системи каквито са АФИС, ЕВРОДАК и др. Иззетите от местопроизшествията дактилоскопни следи, оставени от неизвестни лица, както и сравнителните образци – отпечатьци от проверявани лица се изследват след назначаване на дактилоскопни експертизи. Предмет на дактилоскопните изследвания са следи от ръце: пръсти, длани, в по-редки случаи и от боси човешки крака, както и отпечатьци от ръцете и/или от боси крака на лица с установена и с неустановена самоличност, в това число и от труповете. Чрез подобни експертизи се решават идентификационни и диагностични задачи. Типичните идентификационни задачи са свързани с установяване на конкретно живо лице /или на труп/ по отпечатьци-сравнителни образци и/или чрез оставени от него следи от ръце /от бос крак/ върху различни повърхности. Към диагностичните задачи се включват установяването на: механизма на образуване на следите от ръце, открити на местопроизшествието; конкретни действия на лицето, оставило следите; от кой пръст и ръка /длан/ са изследваните следи; приблизителна възраст и ръст на лицето, оставило следите; годността за идентификационно изследване на следите и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания:	Предназначението на курса е студентите да получат теоретична и практическа подготовка в областта на дактилоскопията и въпросите, свързани с възможностите, предмета, основанията за назначаване на съдебните дактилоскопни експертизи.
Умения:	Стремежът е студентите да изградят умения, свързани с извършването на идентификационни и диагностични съдебни дактилоскопни експертизи.
Отношения и нагласи:	Предполага се възможността обучаемите да комуникират със специалисти по теоретични и практически проблеми на съдебната дактилоскопна експертиза.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Лекции и упражнения

Предварителни изисквания: Усвояването на учебната дисциплина предполага знания на студентите по Наказателно право – обща и специална част, Наказателно-процесуално право, Криминалистика и Обща теория на съдебните експертизи.

Осигурявани дисциплини: Получените знания по "Методика на дактилоскопната експертиза" ще подпомогне студентите при изучаване на другите методики на отделните видове експертизи.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Крайното оценяване се извършва на основа показаните резултати от изготвянето на курсова задача под формата на дактилоскопна експертиза, както и решаването на тест.

Методи и форми на оценяване: Чрез теста се проверяват знанията по всички преминати теми от курса, а чрез курсовата задача се проверява придобитите практически умение за правилно изготвяне на дактилоскопна експертиза.

Критерии за оценяване: Изпитният тест съдържа 60 въпроса, във всеки от които има възможност само за 1 верен отговор. Съобразно броя на верните отговори, студентът получава оценка по 6-степенната скала.

Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка: Студентите изготвят курсова задача, изразяваща се в изготвянето на идентификационна дактилоскопна експертиза на основа предоставени от преподавателя дактилоскопна следа и сравнителен образец. Оценява се правилността на извода и спазването на методиката за този вид експертизи.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

1. Кунчев, Й. Курс по криминалистика. Методология на криминалистическото познание. Втори том. С., Сиела, 2021 г.
2. Кунчев, Й., Цанков, П., авторски колектив, Съдебни експертизи (Обща и особена част), С., 2023 г.
3. Кунчев, Й., Цанков, П., авторски колектив, Съдебни експертизи (Особена част). С., Ромина, 2004 г.
4. Кунчев, Й., Ръководство за разследване. 500 въпроси и отговори. „Албатрос“, 2008 г.
5. Митев, Пл. Криминалистическа техника и криминалистически изследвания. С., 2023 г.
6. Ръководство за експерти-криминалисти. Част втора. С., 2016 г.
7. Петров, В. Дактилоскопия и системи за биометрична идентификация на лица. С., 2023 г.

Допълнителна литература:

8. Цеков, Ц., Криминалистика. С., 1991 г. Бобев,
9. К., Криминалистически експертизи. С., 1986 г.

Речник (ключови думи)

Дактилоскопна експертиза, следи от пръсти, следи от длани, следи от бос човешки крак, дактилоскопни отпечатащи-сравнителни образци, технически средства за откриване, изземване и изследване на дактилоскопни следи, идентификационна система АФИС и др.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1	Теория на криминалистичната идентификация, свързана с дактилоскопията. Обща характеристика.	Понятие за КИ, Основни черти на КИ, Обекти на КИ, Свойства на обектите на КИ, Сравнителни образци, Идентификационни признаци, Етапи на КИ.	2			4	Кабинети по Криминалистика
2	Обекти на изследване и идентифициране при дактилоскопните експертизи.	Следообразуване. Различни видове следовъзприемащи повърхности. Дактилоскопни следи и дактилоскопни отпечатъци.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика
3	Общи идентификационни признаци.	Видове общи признаци: Форма на папиларното изображение, Посока на папиларните линии, Форма на основната линия, Видове елементи в централната част на изображението, Брой на папиларните линии между центъра и делтата/е, Разположение на делтите една спрямо друга.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика
4	Частни идентификационни признаци.	Начало и край на папиларна линия, вилки, секирка, остров, око, мостче, папиларни точки, междупапиларни точки .	1		4	10	Кабинети по Криминалистика
5	Етапи на идентификация.	Разделно изследване на обекта на експертизата. Разделно изследване на сравнителните образци. Сравнително изследване на обекта и образците. Изводи и заключение.	2		6	16	Кабинети по Криминалистика
6	Методика, обекти и задачи на дактилоскопната експертиза.	Общи положения на методиката за видовете дактилоскопни изследвания. Обекти. Задачи.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика
7	Микропризнаци – пороскопни и еджеоскопни характеристики.	Пори върху папиларните линии. Видове форми. Еджеоскопни признаци. Видове.	1		4	10	Кабинети по Криминалистика
8	Назначаване и извършване на дактилоскопни експертизи чрез конвенционални методи.	Актове за назначаване на дактилоскопни експертизи. Срокове. Видове идентификационни и диагностични въпроси /задачи/. Етапи на извършване на неидентификационните експертизи. Изготвяне на протокол и онагледяване на изследването.	2		6	16	Кабинети по Криминалистика
9	Извличане на дактилоскопни формули и идентифициране на лица.	Предназначение на дактилоскопната формула. Извличане на формула от дактилоскопни отпечатъци, според вида на пръстовите изображения. Класификация на отпечатъците по дактилоскопна формула.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика
10	Съвременни системи за сканиране на дактилоскопни отпечатъци и идентифициране на извършители на престъпления.	Фотографска техника. Микроскопска техника. Скенери.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика

11	Специфики при работа с някои видове инкриминирани дактилоскопни следи и отпечатьци.	Специфики при работа с: дланови следи, с латентни, слабовидими следи и др. Работа със следи с ниско качество. Ред за снемане на отпечатьци за полицейска регистрация. Дактилоскопиране на труп с неустановена самоличност с идентификационна цел.	1		4	10	Кабинети по Криминалистика
12	Сравнителен анализ с пръстови отпечатьци, заложи в информационната система AFIS.	Предназначение на AFIS. Основни функции и бази-данни. Използване на системата за извършване на идентификационни дактилоскопни експертизи.	1		6	14	Кабинети по Криминалистика
	Общо часове		15		60	150	

Разработили програмата: проф. д.ю.н. Йонко Димитров Кунчев, доц. д-р Людмил Руменов Георгиев

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Обществен ред и сигурност“ с протокол № 3/ 03.11.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 5/ 05.12.2023 г. и заповед № 52/ 06.12.2023 г. на декана на факултета.